

Alla nationella minoritetsspråk ska skyddas och främjas

Lagen säger att de nationella minoritetsspråken ska skyddas och främjas. Den som tillhör en nationell minoritet ska ha rätt att lära sig, utveckla och använda sitt minoritetsspråk. Myndigheterna ska lyssna på de nationella minoriteterna och ta hänsyn till

Demokratiberedningen

Verksamhetsrapport 2017-2018

bered dig om dina rättigheter, om du bor i Sverige. **Särskilt finska** Särskilt starka rättig-

heter har den som talar finska, meänkieli eller samiska och bor i en kommun i ett förvaltningsområde. Längst ner på sidan kan du se om din kommun ingår i ett förvaltningsområde. Du som bor i en kommun i ett förvaltningsområde har rätt att kommunicera med myndigheterna på ditt språk. Du ska kunna få svar i tal och skrift på samma språk. Du kan begära att få barn- och äldreomsorg helt eller delvis på finska, meänkieli eller samiska. Bor du i någon av kommunerna Kiruna, Gällivare, Arjeplog, Jokkmokk, Haparanda, Pajala eller Övertorneå har du rätt att använda minoritetsspråket i kontakter med domstol. Du som bor i en kommun som inte ingår i ett förvaltningsområde ska också kunna kontakta myndigheterna och få äldreomsorg på finska, meänkieli eller samiska, om det finns personal som behärskar språket. Myndigheterna bör se till att det finns språkkunnig personal när det behövs. Oavsett var du bor ska du alltid kunna skriva på finska, meänkieli och samiska till Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, Försäkringskassan, Skatteverket och Diskrimineringsombudsmannen.

Innehållsförteckning

Regionfullmäktiges demokratiberedning	3
Aktuellt uppdrag	3
Frågeställningar	3
Verksamhetsrapport	4
Disposition	4
Tillvägagångssätt	4
Kunskapsuppbyggnad	4
Urval för dialoger	4
Dialogmetoder	4
Analys och slutsatser	4
Återkoppling	4
Ekonomisk redovisning	5
Fakta	5
Om nationella minoriteter och urfolk	5
Minoritetsspråk och minoritetspolitik	5
Förvaltningsområden	6
Nationella minoriteter i hälso- och sjukvården	7
Demokratiberedningens analys	8
Hälso- och sjukvård	8
Kultur	8
Kommunikationer	8
Sammanfattning av behov	9

Regionfullmäktiges demokratiberedning

Demokratiberedningens generella uppdrag är att arbeta med uppgifter som rör demokratifrågor samt frågor om mänskliga rättigheter, diskrimineringsgrunder, mångfald och värdegrunder. Beredningens uppgift är att inom sitt område:

- Öka kunskapen om medborgarnas behov
- Verka för bättre kontakter mellan medborgare och förtroendevalda
- Lämna rapporter om genomförd verksamhet

Ledamöter
Ingmari Åberg (V), ordförande
Daniel Persson (S), vice ordförande
Gustav Uusihannu (S), perioden nov 2016-feb 2018
Farida Jamshidi (S), från feb 2018
Birgitta Gidblom (S)
Johan Norberg (S)
Bengt Niska (S)
Kristina Enholm (MP)
Sead Maglic (NS)
Jörgen Afvander (NS)
William Torikka (NS)
Åke Fagervall (NS)
Daniel Bergman (M)
Kristina Bäckström (C)

Aktuellt uppdrag

Demokratiberedningen har tilldelats följande uppdrag av landstingsfullmäktige den 23-24 november 2016 samt av regionfullmäktige den 22-23 november 2017:

- Vilket behov har de norrbottningar som talar något av de nationella minoritetsspråken samiska, finska eller meänkieli av information etc. på sitt modersmål när det gäller kontakter med regionen?

Frågeställningar

Demokratiberedningen har i början av arbetet tagit fram frågeställningar utifrån uppdraget. Dessa har använts som utgångspunkt vid beredningens dialoger. Dialogerna har därefter anpassats beroende på deltagarnas bakgrund och situation för att främja en öppen dialog.

- Hur upplever du din möjlighet att få medborgarservice på ditt språk i kontakter med Region Norrbotten?
- Hur upplever du Region Norrbottens medborgarservice på ditt språk inom områdena:
 1. Hälsa- och sjukvård
Exempel: 1177 Vårdguiden, skriftlig information, i samtal/möte
 2. Kultur
Exempel: Filmtextning, teater och musik på minoritetsspråken
 3. Kommunikationer
Exempel: Kollektivtrafik, sjukresor och information om förändringar i resplan.

Verksamhetsrapport

Disposition

Demokratiberedningens verksamhetsrapport inleds med information om det aktuella uppdraget och beredningens tillvägagångssätt för dialogerna. Därefter följer en faktabild om de nationella minoriteterna och deras rättigheter. Beredningen redovisar sedan sin analys av det som framkommit i dialogerna och ger en sammanfattning av de behov som identifierats.

Tillvägagångssätt

Beredningens uppdrag består av följande moment:

- Fastställande av verksamhetsplan
- Kunskapsuppbyggnad
- Planering och urval
- Medborgardialog utifrån beredningens målgrupp
- Analys av det som framkommit i dialogen tillsammans med relevant fakta
- Fastställande av verksamhetsrapport
- Återkoppling till dialogdeltagarna

Kunskapsuppbyggnad

Demokratiberedningen har tagit del av fakta om minoriteter och urfolk samt de nationella minoritetsspråken och Region Norrbotten som förvaltningsområde för samiska, finska och meänkieli.

Beredningen har under uppdragets gång haft en kontinuerlig kunskapsinhämtning genom kontakt med Region Norrbottens samordnare för nationella minoriteter samt motsvarande funktioner i några av länets kommuner.

Urval för dialoger

Beredningen har i början av uppdraget gjort en planering och ett urval i syfte att uppnå en bred representation bland medborgarna som talar de tre minoritetsspråken som ingår i uppdraget. I urvalet har beredningen använt sig av ledamöternas respektive lokalkännedom och kontaktnät för att få en geografisk spridning. Hänsyn har även tagits till faktorer som ålder och kön samt jämvikt mellan de olika språkgrupperna. Dialog har förts i länets samtliga förvaltningskommuner för minoritetsspråken finska, meänkieli och samiska.

Dialogmetoder

Demokratiberedningen har baserat sin dialog på det personliga mötet mellan ledamöterna i beredningen och medborgarna som talar de tre språken. Information om beredningen och uppdraget har om möjligt skickats ut till de inbjudna deltagarna i förväg för att skapa goda förutsättningar för samtal.

Beredningen har använt sig av möten som de har bjudit in medborgare till samt besökt arbetsplatser och studiecentrum. Som komplement till den organiserade dialogen har beredningsledamöter även fört spontana dialoger genom att stå tillgängliga i till exempel centrummiljöer och vid butiker. Beredningen har även genomfört studiebesök i olika verksamheter runt om i länet.

Alla dialogtillfällen har dokumenterats av ledamöterna och dokumentationen har sedan legat till grund för beredningens analys.

Analys och slutsatser

Under analysarbetet har beredningen utgått ifrån sin kunskapsuppbyggnad, fakta och det som framkommit vid medborgardialogerna. Med detta som grund redovisar beredningen sina slutsatser om medborgarnas behov.

Återkoppling

Beredningen kommer att återkoppla till de medborgare som beredningen träffat genom att skicka ut verksamhetsrapporten samt bjuda in till det regionfullmäktigesammanträde som behandlar rapporten. Återkoppling kommer även ske genom återbesök.

Varje regionfullmäktigesammanträde direktsänds via webb-TV och närradio. TV-sändningarna går dessutom att se i efterhand. Detta ger medborgarna en möjlighet att följa debatterna om behandlingen av beredningens rapport och regionstyrelsens svar på rapporten.

Ekonomisk redovisning

Första verksamhetsåret, november 2016 - oktober 2017.

Årsbudget	Utfall (-)	Resultat (+)
970 668	314 412	656 526

Andra verksamhetsåret, utfall för perioden november 2017 - april 2018.

Årsbudget	Utfall (-)	Resultat (+)
970 668	275 555	695 113

Verksamhetsåret pågår till och med oktober 2018.

I beredningens budget finns utrymme för 17 arvoden och 17 dagars ersättning för förlorad arbetsinkomst till varje ledamot.

Fakta

Om nationella minoriteter och urfolk

Sveriges nationella minoriteter är samer, tornedalingar, sverigefinnar, romer och judar. Samer är dessutom ett urfolk. De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Demokratiberedningens uppdrag fokuserar på de tre språk som har förvaltningsområden inom Norrbottens län; finska, meänkieli och samiska. Rapporten kommer därför inte närmare behandla villkoren för jiddisch eller romani chib.

De nationella minoriteterna och deras kulturer i Sverige har under historiens gång varit utsatta för undanträngning, osynliggörande och övergrepp från staten och majoritetssamhället. De historiska orsakerna till detta är mångbottnade; ett övergripande skeende har varit formandet av den svenska nationen med avseende på besittning av landområden och påtvingande av svenskt språk och kultur. Folkgrupper som inte passat in i den nationalistiska idén har följaktligen utsatts för olika former av övergrepp och försvenskningssprocesser genom historien. Några exempel på detta är användandet av skolgången som medel för tvångsanpassning till svenskt språk och kultur, de rasbiologiska undersökningar av samer och tornedalingar som skedde under första halvan av 1900-talet, samt tidigare århundrades kristnande av samer och skändande av deras heliga platser. De rikliga råvarorna i norr har förstås spelat en viktig roll i den politik som förts och konflikter om markanvändning är aktuella än idag.

Det har gjorts ett antal studier för att synliggöra de övergrepp som nationella minoriteter utsatts för. Svenska kyrkan inledde på 1990-talet ett försoningsarbete med den samiska befolkningen, vilket resulterat i ett antal publikationer. Regeringen presenterade 2014 en vitbok om övergrepp och kränkningar mot romer. Nyligen presenterades en förstudie om statens övergrepp på tornedalingar och meänkielitalande, framtagen på uppdrag av Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset.

Frågan om minoritetsgruppers rättigheter och bevarandet av deras språk och kultur fick först under 1990-talet en formell utformning på Europeisk nivå genom Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och stadgan om landsdels- och minoritetsspråk. Dessa antogs av Sverige år 2000. Begreppet nationell minoritet finns inte definierat av Europarådets konventioner, men religion, språk, traditioner och kulturarv lyfts fram som viktiga delar av nationella minoriteters identitet. Sveriges regering har i sin ratificering av Europarådets konvention för skydd av nationella minoriteter antagit följande kompletterande kriterier för begreppet nationell minoritet (Proposition 1998/99:143):

- en uttalad samhörighet och en icke dominerande ställning i samhället
- en religiös, språklig, traditionell och/eller kulturell tillhörighet
- en vilja och strävan att behålla sin identitet
- historiska eller långvariga band med Sverige.

Begreppet minoritetsspråk definieras i språkstadgan som ett språk som talas av hävd och som är annorlunda än landets officiella språk.

Minoritetsspråk och minoritetspolitik

I samband med antagandet av Europarådets språkstadga infördes de så kallade minoritetsspråkslagarna i Sverige år 2000. Dessa gav den enskilde rätt att under vissa förutsättningar använda samiska, finska och meänkieli i kontakter med förvaltningsmyndigheter och domstolar i ärenden med koppling till ett förvaltningsområde för språket. Lagarna gav även rätt till förskola och äldreomsorg på de berörda språken i förvaltningsområdena. Minoritetsspråkslagarna ersattes år 2010 av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724). I den nya lagen infördes även bestämmelser som gäller i hela landet och som ska utgöra ett grundskydd för de fem nationella minoriteterna och deras språk.

Grundskyddet omfattar minoritetspolitikens tre delområden:

- diskriminering och utsatthet
- inflytande och delaktighet
- språk och kulturell identitet.

Grundskyddet innebär att:

- förvaltningsmyndigheter ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter när det behövs
- det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken
- det allmänna ska främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige
- barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt samt,
- förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem, och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

Under 2016 tillsattes utredningen *Nästa steg? Förslag för en stärkt minoritetspolitik* med uppdrag att se över den gällande minoritetslagen från 2010, göra en sammanhållen analys av minoritetspolitiken samt föreslå åtgärder för att säkra efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter. Utredningen har under 2017 lämnat sina del- och slutbetänkanden (SOU 2017:60 och SOU 2017:88). Utredningen bedömer att minoritetspolitiken i större utsträckning bör inriktas på överföringen av språk och kultur mellan generationer samt att minoritetspolitiken behöver integreras bättre inom andra politikområden. Utredningen ser också ett behov av att förtydliga minoritetslagen i flera delar för att den ska få ett bättre genomslag i samhället.

Regeringen har i mars 2018 lämnat en proposition om en stärkt minoritetspolitik där flera av utredningens förslag ingår. Bland annat föreslås att kommuner och landsting ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete, en tydligare informationsskyldighet för kommuner och landsting, tydligare beskrivning av innebörden av samråd, ökat inflytande för barn och unga, samt förtydligande och viss utökning av rätten till förskola och äldreomsorg på minoritetsspråk.

Förvaltningsområden

Utöver grundskyddet finns särskilda rättigheter inom så kallade förvaltningsområden för de olika minoritetsspråken. I de kommuner som omfattas av ett förvaltningsområde ska den nationella minoriteten kunna använda sitt språk, muntligen och skriftligen, i kontakt med myndigheter. Därtill ska berörda myndigheter verka för att det finns tillgång till personal med kunskap i språket. Kommunen ska kunna erbjuda barn- och äldreomsorg där hela eller delar av verksamheten bedrivs på minoritetsspråket. De kommuner som vill bli förvaltningsområde ansöker hos regeringskansliet om att få ingå och om ansökan beviljas får kommunen ett bidrag av staten. I dag ingår 64 kommuner i förvaltningsområdet för finska, 23 kommuner i det samiska och 7 kommuner i förvaltningsområdet för meänkieli. Det är endast kommuner som kan ansöka om att ingå i ett förvaltningsområde, men de landsting och regioner vars kommuner ingår i ett förvaltningsområde inkluderas som en följd av det också i förvaltningsområdet. Följaktligen är Region Norrbotten förvaltningsområde för samiska, finska och meänkieli. Nedan listas de kommuner i Norrbotten som är förvaltningsområden för respektive språk.

Tabell 1: Förvaltningsområden i Norrbotten

Finska	Meänkieli	Samiska
Gällivare	Gällivare	Gällivare
Kiruna	Kiruna	Kiruna
Luleå	Luleå	Luleå
Kalix	Kalix	Arjeplog
Haparanda	Haparanda	Arvidsjaur
Pajala	Pajala	Jokkmokk
Övertorneå	Övertorneå	

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk är i första hand tillämpbar på kommuner och förvaltningsmyndigheter, medan landstingens hälso- och sjukvårdsverksamhet regleras av hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och patientlagen. I dessa lagar anges att hälso- och sjukvården ska verka för en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen. Vidare anges att information till patienten ska anpassas bland annat utifrån språklig bakgrund samt att den personal som behövs för att ge god vård ska finnas. Därav följer ett

ansvar för vården att verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i samiska, finska eller meänkieli där detta behövs i vården.

Region Norrbotten bedriver ett aktivt arbete med att stödja och främja nationella minoriteters rättigheter inom regionens verksamheter. I dagsläget har regionen olika samrådsformer med syfte att skapa en mötesplats och inflytande för minoriteterna. Centrala samråd hålls med nationella minoriteter och urfolk där Region Norrbotten, organisationer för de olika minoriteterna samt samiska organisationer möts och diskuterar frågor som rör de olika minoriteterna.

Inom kulturområdet har regionens egna institutioner uppdrag som syftar till att främja nationella minoriteters och urfolks kultur och språk. Regionbiblioteket arbetar med läs- och skrivfrämjande projekt och delar bland annat ut språkpaket för samiska och finska samt stödjer framtagandet av ett liknande språkpaket för meänkieli.

Regionen fördelar verksamhetsbidrag och projektmedel till ett flertal organisationer och aktörer som arbetar med nationella minoriteters och det samiska folkets kultur. Exempel på mottagare av verksamhetsbidrag är Åjtte fjäll- och samemuseum, Tornedalsteatern och Sverigefinska riksförbundet. Projektstöd ges till tidsbegränsade kulturprojekt som exempelvis översättning av litteratur och uppmärksammandet av kulturella högtider.

Nationella minoriteter i hälso- och sjukvården

I hälso- och sjukvården finns möjlighet till kostnadsfri språktolk för en stor mängd språk. Tolk måste bokas i förväg och patienten måste därför meddela behov av tolk innan besök. Tolkning kan ske på olika sätt; genom att tolken deltar vid mötet, via högtalartelefon, eller genom videotolkning via dator. I den mån det finns tillgång till vårdpersonal som kan språket så kan besök genomföras utan att extern tolk tas in. I till exempel Tornedalen så är flera inom vårdpersonalen tvåspråkiga avseende finska och/eller meänkieli och i andra delar av länet finns det samiskspråkig personal.

Förutom språket så är kulturförståelsen en viktig aspekt i hälso- och sjukvårdens möte med personer som tillhör en nationell minoritet. Även om samtalsspråket förstås så kan det krävas en medvetenhet och kunskap om hur kulturellt betingade beteenden tar sig uttryck i ett möte. Som ett led i att öka den kulturella kompetensen i relation till den samiska kulturen så deltar regionen i uppbyggnaden av ett kunskapsnätverk för samisk hälsa. I nätverket deltar sametinget och ett antal andra regioner. Nätverket ska bidra till en likvärdig hälso- och sjukvård för samer och ta fram en gemensam hälsostrategi som innebär ökad tillgång till språk- och kulturanpassade hälso- och sjukvårdstjänster för samer. För att mobilisera och samordna samisk kompetens inom regionens verksamheter så har även ett samiskt personalnätverk startats.

Demokratiberedningens analys

Beredningen presenterar i detta avsnitt sin analys av behoven hos medborgare som talar samiska, finska eller meänkieli i kontakter med regionen. Analysen är uppdelad i områdena hälso- och sjukvård, kultur och kommunikationer.

I dialogerna har beredningen noterat några övergripande aspekter som bör lyftas fram inledningsvis. Den historiska bakgrunden med olika former av förtryck av de nationella minoriteterna i Sverige har gjort att många i de äldre generationerna inte ser det som brukligt att använda sitt modersmål vid kontakt med myndigheter eller hälso- och sjukvården. Hos yngre generationer märks dock en annan inställning; de har högre krav och förväntningar på att samhällsservice och kulturutbud ska finnas på minoritetsspråket.

Äldre generationer som inte lärt sig svenska, eller på grund av sjukdom tappat det svenska språket, har störst problem i kontakter med vården. Yngre generationer kan svenska och har därför inte samma språkproblematik. Däremot kan det finnas en problematik kring kulturförståelse och skillnader i uttrycks sätt i kontakter med vården. Generellt sett finns det ett behov av tydligare information till medborgare om rätten att använda minoritetsspråk i kontakter med regionen. Den viktigaste informationen på regionens hemsidor och i annat informationsmaterial bör finnas tillgängligt på minoritetsspråk.

Hälso- och sjukvård

Det finns ett flertal viktiga kvalitetsaspekter i de nationella minoriteternas kontakter med vården. För att vården ska vara patientsäker så måste både språk och kulturförståelse finnas med i vårdmötet. Behovet av att kunna göra sig förstådd i mötet med vården är centralt för en god vård. Detta ställer krav på vårdpersonalens förmåga att tolka det som uttrycks på rätt sätt.

Psykisk ohälsa är mer vanligt förekommande hos vissa grupper i den samiska befolkningen jämfört med befolkningen i övrigt. Inom detta område har kulturförståelse stor betydelse. Norge har ett samiskt nationellt kompetenscenter för psykisk hälsa och beroendeproblematik (SANKS - Samisk nasjonalt kompetansesenter). Något liknande finns inte i Sverige och det finns ett behov av att samer med denna problematik ges möjlighet att få behandling hos SANKS. Beredningen ser positivitet på att regionen inlett samtal med SANKS om samverkan.

Ett problem som lyfts i flera dialoger är att anhöriga ofta får anta rollen av språktolk. Detta kan vara problematiskt ur integritetsperspektiv, men det kan även vara en tung börda för anhöriga. Att till exempel förmedla negativa hälsobesked till en närstående är svårt. Vid användande av språktolk är det viktigt att känna till att det finns flera samiska språk och dialekter samt att även meänkieli har olika dialekter i länet. Ett önskemål som nämnts i dialogerna är att medarbetare i vården skulle kunna ha namnbrickor som indikerar språkkunskaper, till exempel genom små flaggsymboler.

Flera har i dialogerna uttryckt ett behov av att kunna kontakta hälso- och sjukvården på minoritetsspråk. Det bör gå att larma på minoritetsspråk och då även kunna använda Ortsnamn på språket. Tillgängligheten till 1177 via telefon och hemsida nämns också. Ett relaterat problem är att kallelser endast skickas på svenska.

När det vid vårdmötet finns personal med språkkunskaper i minoritetsspråket så upplevs det som väldigt positivt av patienterna. Det bör ses som en relevant kompetens i vården. Hur prioriteras språkkunskaper vid rekrytering av personal i regionen? Även i samband med den ökade digitaliseringen i vården och införande av e-tjänster så är språktillgänglighet viktigt att ha med.

Kultur

Språket är centralt i en persons identitet och känsla av tillhörighet. Hos äldre generationer som förbjöds att tala sitt modersmål i skolan så uppstod hos många en känsla av att modersmålet var något dåligt som inte skulle föras vidare till nästa generation. Det fick följden att många i de yngre generationerna inte lärt sig sina föräldrars modersmål och därmed tappat en del av sin kultur och tillhörighet. I dialogerna har beredningen dock mött en vilja hos yngre att lära sig modersmålet och verka för kulturens fortlevnad. Tillgängligheten till kulturuttryck på modersmålet i form av böcker, teater, musik och tv/radio är en viktig del för att stödja detta. En annan aspekt som tas upp i dialogerna är skyltning på modersmålet. Det handlar dels om Ortsnamn och gator, men även skyltning i offentliga lokaler. Det bidrar till att synliggöra kulturen och språket.

Kommunikationer

Vid användning av kollektivtrafik så efterfrågas information på minoritetsspråk, till exempel tidtabeller. Det vore även bra om chaufförers språkkunskaper indikerades på namnbrickorna. Bokning av sjukresor bör kunna göras på

minoritetsspråk. Avseende telefonkontakt så har mobiltelefon-täckningen i länet tagits upp som ett problem. I vissa områden upplevs täckningen inte vara tillförlitlig för nödsamtal.

Sammanfattning av behov

Beredningen har i sin analys sökt svar på uppdragets frågeställning: Vilket behov har de norrbottningar som talar något av de nationella minoritetsspråken samiska, finska eller meänkieli av information etc. på sitt modersmål när det gäller kontakter med regionen?

De behov som identifierats sammanfattas i nedanstående punkter:

- Det finns behov av att bli förstådd och respekterad i kontakter med vården. Vårdpersonal bör ha kulturkompetens i form av kunskap om minoriteters olika uttryckssätt och vanligt förekommande hälsoproblem.
- Behovet av språktolkning är störst hos äldre generationer. Det finns behov av att regionen har flerspråkig personal, att tolktjänster tillhandahålls samt att informationsmaterial och kallelser kan ges på minoritetsspråk. Det bör finnas god tillgänglighet till 1177 på minoritetsspråk.
- Det finns behov av ett utbud av kulturuttryck på minoritetsspråk för att bevara språk och kulturell tillhörighet.
- I samband med sjukresor och resor med kollektivtrafik så finns behov av information och bokning på minoritetsspråk.
- Det finns behov av att synliggöra de nationella minoriteterna i det offentliga rummet genom skyltning på minoritetsspråk.
- Minoritetsgrupperna har behov av att regionen tydligare informerar om rättigheten att använda minoritetsspråk i kontakter med regionen.

www.norrbotten.se